

Omgevingsanalyse en knelpuntennota rond de ontwikkeling van een toegankelijk ANPR-data platform voor lokale besturen

Arne Dormaels, Isabel Verwee & Ricardo Nieuwkamp

Webinar 'ANPR-camera's: slimmer dan gedacht', City of Things project – Mechelen
19 November 2020

crowell moring

AGENTSCHAP
INNOVEREN &
ONDERNEMEN

Stad KORTRIJK

1. Inhoud

1. Inleiding
2. Onderzoeksvragen
3. Methodologie
4. Voornaamste resultaten en knelpunten
5. Juridische analyse
6. Conclusies

1. Inleiding

1. De toenemende informatie- en communicatietechnologie transformeerde traditionele methodes van stedelijk management en infrastructuurplanning (Havadi, Buldeo Rai, Verlinde, Huang, Macharis, Guns, 2018).
2. Om dagelijkse operaties te monitoren, wenst men meer gebruik te maken van real time data en analyses, zoals bijvoorbeeld de bewegingen van voertuigen in steden om verkeer te monitoren en de verkeerslichten en snelheidslimieten hierop in te stellen (Dodge & Kitchin, 2007).
3. Heel veel bronnen van informatie kunnen hiervoor gebruikt worden en dit is evenzeer het geval voor Automatic Number Plate Recognition (ANPR-)data.
4. Verschillende uitdagingen: juridische onduidelijkheid, de (al dan niet) interoperabiliteit van systemen en onduidelijkheid over de inplanting en eigenaarschap van ANPR-camera's.

2. Onderzoeksvragen

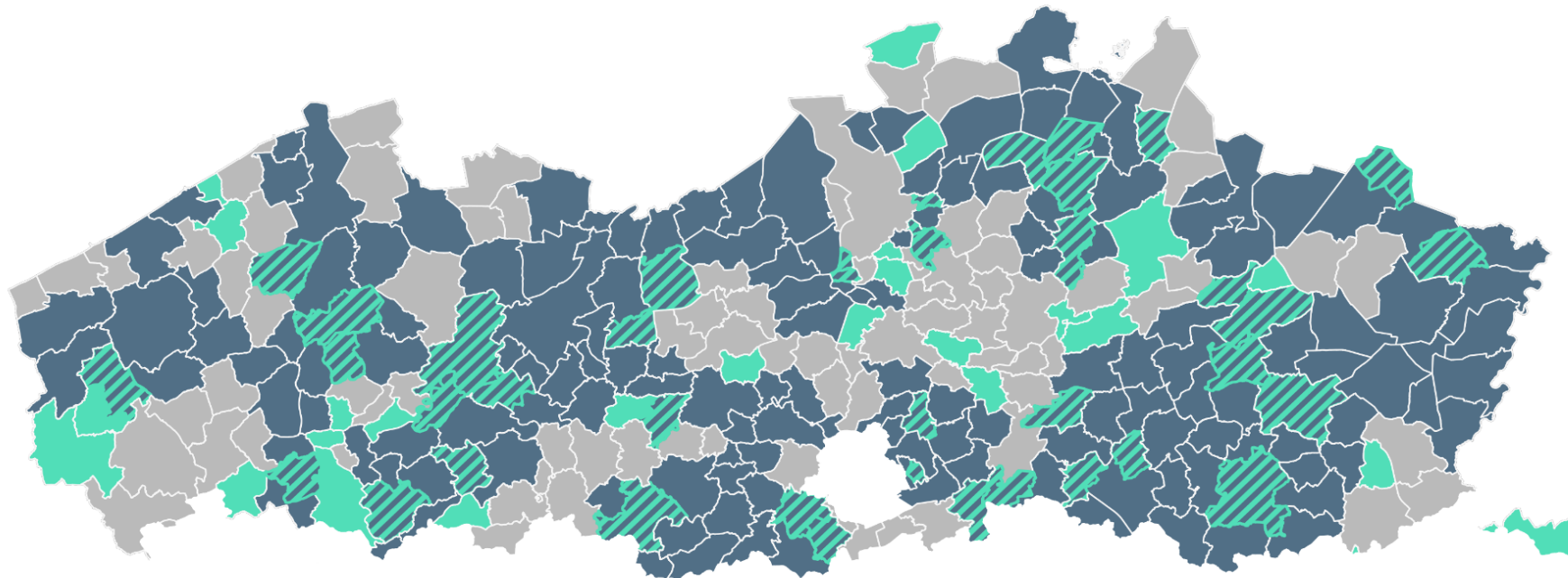
In dit project werden verschillende onderzoeksvragen bestudeerd door middel van twee analyses: een omgevings- en technische analyse en een juridische analyse.

1. Welke actoren zijn er vandaag betrokken in het ANPR-netwerk en hoe verhouden zij zich ten opzichte van elkaar?
2. Hoe zit het juridisch kader in elkaar en wat zijn juridische vereisten om een datadeling mogelijk te maken met lokale overheden?
3. Welke technische vereisten zijn er nodig om ANPR-data te delen met derden?

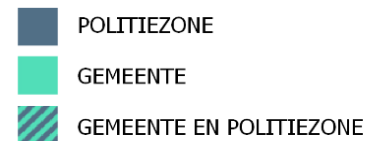
3. Methodologie: kwantitatieve survey

Online survey: 9 maart tot 31 maart 2020

- Respondenten: Vlaamse politiezones, Vlaamse Steden en Gemeenten, havens en parkings
- Bruikbaar voor analyse: 139 vragenlijsten

Gemeente of stad n = 66
Politiezone n = 65
Haven n = 7
Treinstation n = 1

3. Methodologie: kwalitatieve interviews

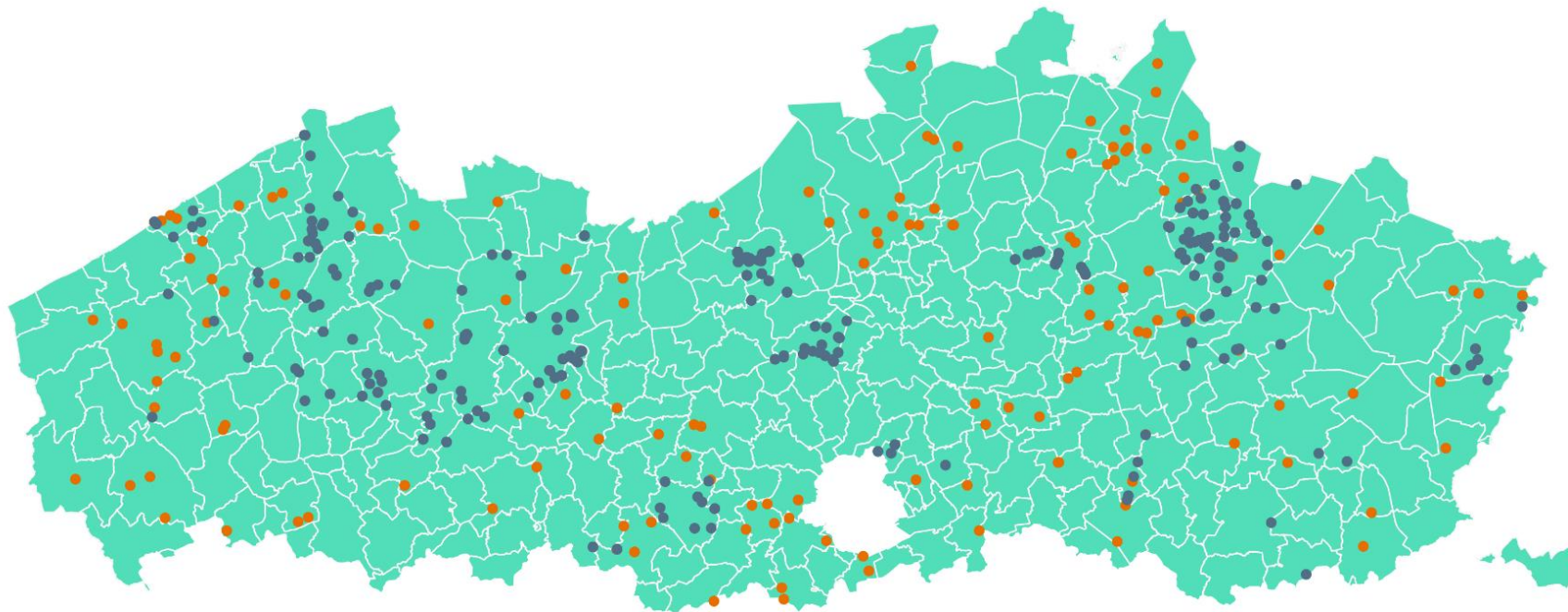
- ✓ Leveranciers camera's
- ✓ Lokale politiezones:
 - PZ Herko
 - PZ Antwerpen
 - PZ Mechelen
- ✓ Federale politie:
 - DRI
 - CIC
- ✓ Steden en gemeenten:
 - Brugge
 - Gent
 - Sint-Truiden
- ✓ Gegevensbeschermingsautoriteit
- ✓ Vlaamse Toezichtscommissie
- ✓ Controle orgaan voor politieel informatiebeheer (COC)
- ✓ Dienst voor Inschrijvingen van Voertuigen
- ✓ ViaPass
- ✓ Informatie Vlaanderen
- ✓ Proximus
- ✓ Telenet
- ✓ VWSG

4. Voornaamste resultaten en knelpunten

1. Veel actoren in een complexe puzzel
2. Gebruik, aantal en locatie
3. Eigenaar, gebruik en delen
4. Could be situatie technisch

Gebruik, aantal en locatie

- ¾ gebruikt ANPR-camera's
- Onduidelijkheid over het aantal camera's
- Overzicht van de gerapporteerde ANPR-camera's

- ANPR camera's
- AWV camera's

Eigenaar, gebruik en delen

Meerdere eigenaars, meerdere beheerders

- Politie coördineert het vaakst
- Infrastructuur = data?

Gebruik van ANPR-data

- 6/10 op een structurele manier & 4/10 sporadisch gebruik
- 44,7% gebruikt niet-anonieme ANPR-data en 19,7% gebruikt anonieme ANPR-data
- 63,2% gebruikt beeldmateriaal en 23,7% gebruikt afgeleide data
- Finaliteit:
 - criminaliteitsbestrijding
 - verkeershandhaving

Eigenaar, gebruik en delen

➤ **Deelt men data? Met wie deelt men data?**

- ✓ 52 respondenten delen informatie
- ✓ Data wordt gedeeld met federale politie (28,3%), andere PZ (25,8%), eigen politiezone (21,7%) of eigen organisatie (11,7%)

➤ **En hoe gebeurt dit?**

- ✓ Van deze 52 respondenten, gebruikt 34,7 een protocol, 65,3% gebruikt geen protocol (soms via een andere modaliteit)

➤ **Politionele datadeling**

- ✓ Centralisering of decentralisering?
- ✓ Gebrek aan sturende overheid

➤ **Niet-politionele datadeling**

- ✓ LEZ, mobiliteit, ...

Eigenaar, gebruik en delen

Forking als oplossing? Ja maar....

- Werd in interviews vaak aangehaald als oplossing
- Wat is forking? Verschillende interpretaties:
 - haalt data van de lokale backoffice, of
 - haalt data van de nationale backoffice
 - een tweesporenbeleid waarbij de ANPR-data zowel naar de lokale als nationale backoffice en nadien anonieme data voor lokale overheden
- Waarom? Als oplossing data niet kan worden afgeleid worden van de backoffice: camera's versturen rechtstreeks data via een dubbele flux:
 - één stroom naar de politionele backoffice én
 - één stroom naar de burgeromgeving.
- Voorbeeld praktijk: zie bv. gewestelijke mobiliteitscentrale

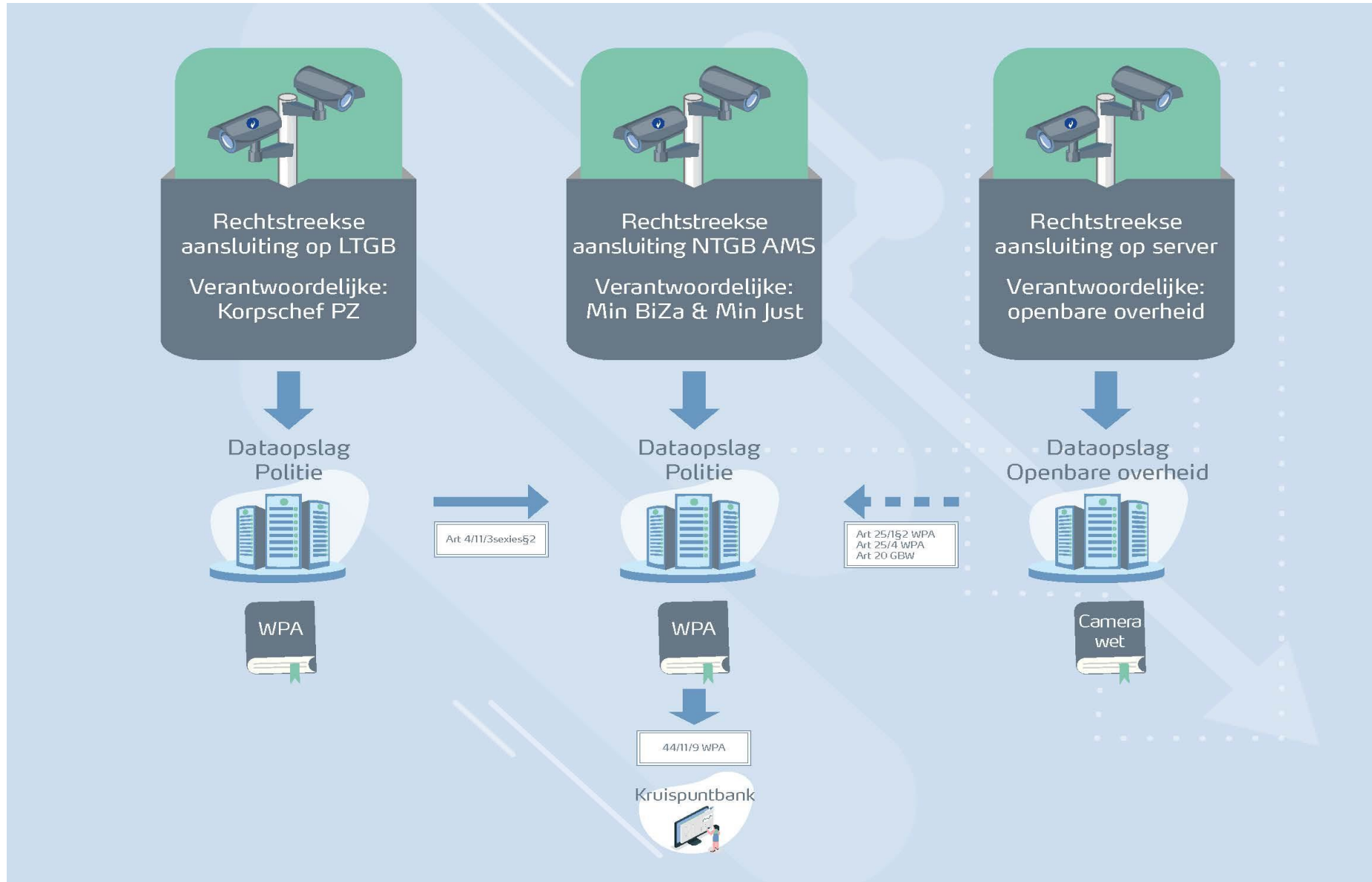

om vervolgens door te sturen naar lokale overheden

4. Aanbevelingen omgevingsanalyse

- Nationale ANPR-datadeling: datadeling op nationaal centraal niveau
- Nood aan duidelijke nationale visie met juridische en technische afspraken
- Diversiteit is aan leveranciers, cameramerken, software geen belemmering: belang federaal raamcontract
- Argument voor nationaal niveau:
 - Bestaand wetgevend kader AMS
 - AMS als oplossing voor organisch gegroeide versnippering
- IT-security
- Anonimiseren of pseudonimiseren van de ANPR-data wordt 'gezien' als een politionele verantwoordelijkheid
- Depersonaliseren van ANPR-data: anonimisering boven pseudonimisering
- Data moet uit politioneel netwerk worden gehaald om anoniem te delen: centrale rol voor gewesten

4. Could be situation

5. Juridisch knelpunt

De relevante wetgeving gebruik van ANPR-camera's en het gebruik en delen van ANPR-data.

- Algemene Verordening Gegevensbescherming
- Wet 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens die verder uitvoering geeft aan de GDPR in België,
- Wet 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's ("Camerawet")
- Wet 5 augustus 1992 op het politieambt ("WPA")

! Er bestaat geen wettelijke grondslag voor het ontsluiten van ANPR-data aan lokale besturen voor algemene beleidsdoeleinden zoals mobiliteit, milieu, klimaat, leefbaarheid, etc:

- Bestaand wettelijk kader laat geen ontsluiting toe van politionele gegevens!
- Geen ontsluiting van ANPR-gegevens, naar niet-politionele overheden/instanties voor niet-politionele/justitiële doeleinden.

5. Juridisch knelpunt: aanpassing?

Artikel 25/7§2 WPA

- Laat het toe om **politie informatie** en **persoonsgegevens** verzameld door middel van camera's in de zin van de WPA te anonimiseren en te gebruiken voor didactische en pedagogische doeleinden in het kader van de opleiding van de leden van de politiediensten.
- Artikel 25/7 WPA aanvullen door ook "lokale besturen" toe te laten gebruik te maken van de geanonimiseerde gegevens voor een aantal welbepaalde doeleinden (beleid inzake mobiliteit, klimaat, leefbaarheid, etc.).
- Enkel geanonimiseerde, of ook gepseudonimiseerde gegevens?

5. Juridisch knelpunt: aanpassing?

Artikel 44/11/9 WPA

Openbare overheden (waarvan reeds sprake in de huidige versie van artikel en waaronder dus ook steden en gemeenten vallen) niet louter met betrekking tot hun opdrachten van toepassing van de strafwet of wettelijke verplichtingen inzake de openbare veiligheid, maar ook met betrekking tot mobiliteit-, milieu-, leefbaarheidsbeleid, etc. toegang kunnen krijgen tot de gegevens in de zin van de WPA.

Aandachts- en mogelijke discussiepunten:

- Definiëring van het begrip “openbare overheden” of eventueel de specificering naar “lokale besturen” (om de toegang desgewenst te beperken tot steden en gemeenten).
- De bepaling van de “algemene beleidsdoeleinden” .
- Uitdrukkelijke wettelijke bevestiging dat zowel anonieme als gepseudonomiseerde gegevens gedeeld kunnen worden.
- Hoe rekening houden met toekomstige ontwikkelingen in het kader van *smart city*-toepassingen?
- Kan een lokaal bestuur de ontvangen gegevens verder doorgeven?

Conclusies

Centralisering boven decentralisering

Vanuit juridisch oogpunt meest werkbare kader voor het delen van ANPR-data met lokale besturen te werken met een **centraal systeem**:

- Uniformiseren, consistentie
- Centraal beheer is de enige manier om het volledige ANPR-landschap op te nemen in een databank
- Waarborgen inzake veiligheid en bescherming van gegevens conform GDPR/richtlijnen toezichtsorganen
- Bestaand AMS systeem: één aanspreekpunt, één contractspartij

Uitvoering in praktijk: kruispuntbank

- Anonimiseren/pseudonimiseren van de ANPR-data
- Verdelen van de gegevens aan de lokale besturen conform de wettelijk bepaalde doeleinden
- Wie neemt deze rol op?
 - Informatie Vlaanderen?
 - Politie (capaciteit voor niet strikt politionele taken?)?

Conclusies

Aandachtspunten voor kruispunt databank

- Worden alle data in de centrale databank meteen geanonimiseerd/gepseudonimiseerd of gebeurt dit enkel van zodra een aanvrager (lokaal bestuur) een bepaalde dataset nodig heeft?
- Komt dit systeem van kruispuntbank in de plaats van (het minder flexibel systeem van) “lijsten” op te maken door de bevoegde ministers (cf. artikel 44/11/9 WPA) of bestaan de systemen naast elkaar?
- Hoe moeten lokale besturen een aanvraag voor een bepaalde dataset indienen? Hoe moet die aanvraag eruit zien? Spreken we over een eenmalige aanvraag per categorie van gegevens, of een periodieke aanvraag (bijvoorbeeld jaarlijks te hernieuwen), of een aanvraag per specifiek project op lokaal niveau?

Conclusies

Aandachtspunten voor kruispunt databank

- Hoelang kunnen de lokale besturen de verkregen gegevens bijhouden en onder welke vorm (in het bijzonder wanneer het zou gaan om niet-anonieme gegevens)?
- Kunnen de lokale besturen de verkregen gegevens eventueel zelf doorgeven, en aan welke actoren en onder welke voorwaarden?
- Als Informatie Vlaanderen de "*trusted third party*" kan zijn voor Vlaanderen, wie moet die rol opnemen voor de andere regio's?